

Kritéria pro jmenování znalců pro obor zdravotnictví odvětví soudní lékařství

Tomáš Vojtíšek

Ústav soudního lékařství Lékařské fakulty Masarykovy univerzity a Fakultní nemocnice u sv. Anny v Brně

SOUHRN

Aktuálně se v ČR prosazují zpřísněné podmínky pro jmenování znalců pro soudní lékařství. Nejvýznamnějším je požadavek na jmenování až po 10 letech od ukončení vysokoškolského studia, což je v rozporu se zvyklostmi ověřenými průzkumem u krajských soudů. V letech 2004–2013 celých 75 procent nově jmenovaných znalců v době svého jmenování nesplňovalo aktuálně nastavený požadavek na délku praxe. Podmínky pro jmenování by proto měly do budoucna zohledňovat specifika jednotlivých medicínských oborů.

Klíčová slova: soudní lékařství – znalectví – trestní řízení

The criteria for appointing experts in forensic medicine

SUMMARY

In the Czech Republic, forensic medicine is an independent medical field, in which physicians with the appropriate attestation perform expert activities, especially in criminal proceedings, after being formally appointed by a regional court. In order to improve the quality of the activities provided by these experts, the Ministry of Justice is endeavouring to tighten up the general conditions for the appointment of new forensic experts. The individual criteria do not, however, take into account the special nature of forensic medicine as a medical field, the very essence of which involves the specialist qualifications which are necessary for the provision of expert opinions, most frequently to the police. In particular, the introduction of a strict requirement for ten-years of work experience after leaving medical school has hindered and stalled the entrance of young physicians with completed post-graduate studies into the area of forensic medicine. An inquiry sent to the regional courts has discovered that the average length of work experience for newly appointed experts in the period from 2004 to 2013 was 8.2 years, that half of them had work experience of seven years or less and that 75 percent of the newly appointed experts did not meet any set requirements for the length of their work experience at the time of their appointment. The new conditions may have a negative impact on attracting qualified graduates to forensic medicine after the completion of their medical studies and in the long term it may endanger the ability of the field of forensic medicine to provide expert opinions in criminal proceedings. In conclusion, it is the author's opinion that the appointment conditions should be set in cooperation with the professional medical associations and that they should take into account the specific characteristics of the individual medical fields, especially if they are to be set directly by means of a legal regulation within the framework of the recodification of the standing of forensic experts in the Czech Republic.

Keywords: forensic medicine – expertises – criminal procedure

Soud Lek 2015; 60(1): 9-12

Problematika úpravy znalectví se v posledních letech stala do značné míry politickým tématem, kdy jednotliví ministři spravedlnosti deklarují snahu výrazně zkvalitnit práci znalců a zvýšit jejich odpovědnost (1). Snahy komplexně změnit legislativní úpravu znalectví včetně nahrazení zákona o znalcích z roku 1967 však prozatím vždy ztroskotaly, s výjimkou přijetí novelizačního zákona č. 444/2011 Sb., který však pouze parciálně zvýšil odpovědnost znalců zavedením správních deliktů a upravil některé dílčí otázky, např. státní občanství znalců a povinnou mlčenlivost (2).

V roce 2012 Ministerstvo spravedlnosti České republiky vydalo „Odborné podmínky pro jmenování znalců a tlumočnicků“ včetně požadavků na znalce v oboru zdravotnictví, které zveřejnilo na svých internetových stránkách a kterými by se měly řídit správní orgány, v jejichž pravomoci je jmenování nových znal-

ců, tj. ministr spravedlnosti a předsedové krajských soudů. Tyto podmínky byly vydány bez konzultace se Společností soudního lékařství a soudní toxikologie ČLS JEP, ačkoliv sdružuje odborníky pro trestní řízení velmi významných oborů.

Cílem článku je analyzovat tyto podmínky ve vztahu k potřebám oboru soudního lékařství, zejména co se týče délky požadované odborné praxe jako jedné z nich. Do jisté míry analogický dopad mají na jmenování znalců z odvětví toxikologie.

JMENOVÁNÍ ZNALCŮ

Zákonné podmínky

V České republice upravují znaleckou činnost zákon č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících, ve znění pozdějších předpisů (ZZT) a vyhláška č. 37/1967 Sb., k provedení zákona o znalcích a tlumočnících, ve znění pozdějších předpisů (VZT).

Zákonné podmínky pro jmenování znalcem jsou uvedeny v § 4 ZZT, kdy jmenovat lze toho, kdo je státním občanem ČR, občanem jiného členského státu Evropské unie, kterému bylo vydáno potvrzení o přechodném pobytu nebo povolení k trvalému pobytu na území České republiky, nebo státním příslušníkem jiného než členského státu Evropské unie, kterému bylo vydáno

✉ Adresa pro korespondenci:

MUDr. Bc. Tomáš Vojtíšek, Ph.D.

Ústav soudního lékařství LF MU a FN u sv. Anny v Brně

Tvrdého 2a, 662 99 Brno

tel.: 543 185 839, fax: 543 185 819

e-mail: tomas.vojtisek@fnusa.cz

povolení k trvalému pobytu na území České republiky, je způsobilý k právním úkonům v plném rozsahu, je bezúhonný, nebyl v posledních 3 letech vyškrtnut ze seznamu znalců a tlumočnicků pro porušení povinností podle tohoto zákona, má takové osobní vlastnosti, které dávají předpoklad pro to, že znaleckou činnost může řádně vykonávat a se jmenováním souhlasí. K těmto obecným podmínkám přistupuje podmínka odbornosti, kterou ZZT považuje za splněnou u osoby, která má potřebné znalosti a zkušenosti z oboru, v němž má jako znalec působit, především u toho, kdo absolvoval speciální výuku pro znaleckou činnost, jde-li o jmenování pro obor, v němž je taková výuka zavedena (§ 4 odst. 1 písm. e) ZZT).

Ministerské podmínky

V roce 2012 zveřejnilo Ministerstvo spravedlnosti ČR na svých internetových stránkách odborné podmínky pro jmenování znalců pro některé obory, mj. i „Odborné podmínky pro jmenování znalce v oboru zdravotnictví, odvětví epidemiologie, farmakologie, genetika, hematologie, hygiena, chirurgie, interna, ortopedie, pediatrie, porodnictví, pracovní úrazy a nemoci z povolání, sexuologie, soudní lékařství, toxikologie, zdravotnická odvětví různá – podmínky pro žadatele o jmenování znalce z řad lékařů“ (3). Tento dokument uvádí, že ministr spravedlnosti a předsedové krajských soudů považují za splnění podmínek pro jmenování znalce podle § 4 odst. 1 písm. e) ZZT v uvedených odvětvích oboru zdravotnictví u žadatelů z řad lékařů pouze splnění vyjmenovaných podmínek, kterými jsou:

- získání vysokoškolského lékařského vzdělání v magisterském studijním programu,
- získání specializované způsobilosti,
- absolvování tzv. znaleckého minima,
- odborná praxe - minimálně 10 let odborné zdravotnické praxe zaměřené na dané odvětví, příp. specializaci znalecké činnosti, po ukončení vysokoškolského studia bezprostředně předcházející podání žádosti o jmenování (bez upřesnění podmínek průběhu praxe včetně možných přerušení – pozn. autora) a
- platné osvědčení k výkonu funkce vedoucího lékaře a primáře (vydávané Českou lékařskou komorou).

Ověřování odborných znalostí je v kompetenci jednotlivých předsedů krajských soudů.

Pro znalce z odvětví psychiatrie jsou podmínky ministerstvem stanoveny mírně odlišně (3), rozdíl je v absenci požadavku na získání tzv. primářské licence a místo tzv. kurzu znaleckého minima je požadováno absolvování kurzu zaměřeného na soudní psychiatrii.

Zde je nutno zdůraznit, že tyto dokumenty vydané Ministerstvem spravedlnosti ČR nemají povahu obecně závazných předpisů a tedy nejsou součástí právního řádu České republiky. V praxi však slouží minimálně jako vodítko pro posuzování odbornosti žadatelů o znalecké oprávnění u jednotlivých krajských soudů.

Z hlediska žadatelů o jmenování znalce z oboru zdravotnictví, odvětví soudního lékařství, je oproti minulému stavu nejzásadnější změnou požadavek na dobu odborné zdravotnické praxe po ukončení vysokoškolského studia v délce 10 let.

DÉLKA ODBORNÉ PRAXE U ZNALCŮ JMENOVANÝCH PRO OBOR ZDRAVOTNICTVÍ ODVĚTVÍ SOUDNÍ LÉKAŘSTVÍ V ČESKÉ REPUBLICE

Metodika

Za účelem objektivizace délky odborné praxe u znalců jmenovaných v minulosti pro odvětví soudní lékařství byla provedena

dotazníková studie u jednotlivých krajských soudů v ČR. Účinnou formou zde bylo využití žádosti na základě zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, který zajistil vysokou úroveň návratnosti odpovědí.

Text žádosti zněl: „**Sdělte, jaké byly v období od 1. 1. 2004 do 31. 12. 2013 délky odborné praxe u jednotlivých znalců, kteří byli v daném kalendářním roce jmenováni předsedou Vašeho soudu pro obor zdravotnictví odvětví soudní lékařství, a to k okamžiku jmenování. Pro zjednodušení za délku odborné praxe považujte rozdíl roku, ve kterém došlo ke jmenování, a roku ukončení vysokoškolského studia v oboru lékařství.**“

VÝSLEDKY

Na žádost o poskytnutí informace odpověděly všechny soudy, vyjma Městského soudu v Praze, který žádost o poskytnutí informace svým rozhodnutím odmítl. (Odmítnutí bylo odůvodněno tím, že Městský soud v Praze požadované informace statisticky nesleduje – o odvolání proti tomuto rozhodnutí v době dokončení článku ještě nebylo rozhodnuto.)

Údaje se týkaly celkem 20 fyzických osob, jmenovaných v letech 2004–2013 znalci z oboru zdravotnictví odvětví soudní lékařství (tab. 1).

Aritmetický průměr délky praxe: 8,2 let

Medián: 7 let

Doby praxe **kratší** než aktuálně požadovaných 10 let dosáhlo v roce svého jmenování 75 % jmenovaných znalců.

Tab. 1. Délka praxe znalců – soudních lékařů v okamžiku jmenování/The length of experience of the experts of Forensic Medicine at the moment of appointment

Délka praxe v letech/The length of experience in years	Počet osob s touto praxí/The number of individuals with this amount of experience
5	4
6	4
7	3
8	3
9	1
12	2
13	1
14	1
15	1

DISKUZE

Zvláštní postavení znalců z oboru zdravotnictví odvětví soudní lékařství

Soudní lékařství je medicínským oborem, z hlediska účinného znění zákona č. 95/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání odborné způsobilosti a specializované způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání lékaře, zubního lékaře a farmaceuta, ve znění pozdějších předpisů a prováděcí vyhlášky č. 185/2009 Sb., o oborech specializačního vzdělávání lékařů, zubních lékařů a farmaceutů a oborech certifikovaných kurzů, ve znění pozdějších předpisů, se jedná o obor základní. V rámci znalectví je zařazeno jako konkrétní odvětví v oboru zdravotnictví, jak je uvedeno i v seznamu znalců dostupném na portálu www.justice.cz. (Podobně jako odborné podmínky pro jmenování znalce nevychází v současnosti v ČR rozdělení znalců podle oborů

a odvětví z obecně závazného právního předpisu.) Soudní lékařství jako znalecké odvětví má oproti jiným odvětvím (lékařským oborům) v oboru zdravotnictví zcela zvláštní postavení. Znalecká činnost v soudním lékařství tvoří dlouhodobě kardinální součást medicínské podstaty tohoto oboru. Každý lékař, který je zařazen ve specializačním vzdělávání v oboru soudního lékařství, do budoucna legitimně očekává, že bude drtivou většinu svého produktivního věku oprávněn pro znaleckou činnost. Samozřejmě, že hlavní a primární náplní soudního lékařství je poskytování zdravotních služeb v oboru soudního lékařství podle zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách, ve znění pozdějších předpisů, typicky provádění zdravotních pitev dle § 88 odst. 1 písm. b) tohoto zákona. Úplná odbornost k této činnosti však ze své podstaty zahrnuje i odbornou způsobilost ke znalectví v soudním lékařství. Případy náhlých, neočekávaných a násilných (úrazových) úmrtí včetně sebevražd totiž primárně spadají do zdravotnické náplně soudnělékařských pracovišť, kdy pouze čistě právní posouzení případu orgány činnými v trestním řízení (způsobení smrti trestným činem ve smyslu § 115 zák. č. 141/1961 Sb., trestní řád, ve znění pozdějších předpisů) převede případ ze zdravotnického do znaleckého (trestněprávního) režimu.

Blzký a prakticky neoddělitelný vztah zdravotnické a znalecké činnosti v oboru soudního lékařství se plně odráží i ve vzdělávacím programu oboru soudního lékařství, který je v souladu s výše citovanými předpisy upravujícími vzdělávání lékařů zveřejněn ve Věstníku Ministerstva zdravotnictví ČR (Věstník 2011, částka 5, ze dne 23. května 2011). Tento vzdělávací program přímo počítá s přípravou budoucích soudních lékařů pro znaleckou činnost, a to ve znalostních i dovednostních oblastech (široké teoretické znalosti mechanismů vzniků poranění, schopnost zúčastnit se trestněprocesních úkonů ohledání, prohlídky těla, výpočtů koncentrace alkoholu v krvi z výsledků laboratorního vyšetření i údajů ve spisovém materiálu, podání a obhájení posudku v rámci atestační zkoušky atd.).

Zcela jiná situace je u ostatních lékařských oborů (odvětvích základního oboru zdravotnictví), kdy znalecká činnost tvoří relativně okrajovou část jejich odborného záběru. Většina chirurgů, traumatologů, internistů, porodníků i neurologů se nikdy v životě se znalectvím přímo nesetká, přesto tito lékaři nacházejí plného profesionálního uplatnění. Pokud ovšem jsou tito specialisté jmenováni znalci pro své odvětví, připadá u nich v úvahu především posuzování obtížných případů typu podezření na tzv. „postup non lege artis“ lékařů svých oborů a jiných složitých případů. Četnost podávání posudků v těchto odvětvích je poměrně nízká a není výjimkou, že znalec z klinického odvětví oboru zdravotnictví podá maximálně několik posudků ročně. Činnost znalce pro soudní lékařství ve smyslu posuzování příčin úmrtí, resp. závažnosti utrpeného zranění, se tedy výrazně liší z kvantitativního i kvalitativního hlediska od činnosti znalců z klinických oborů.

Určitou výjimkou jsou psychiatři, kteří se sice také mohou ve své praxi zcela vyhnout znalecké činnosti a přitom plnohodnotně vykonávat svou profesi, část z nich se však věnuje podoborů tzv. forenzní psychiatrie. Tito znalci rovněž vykonávají znaleckou činnost ve značném rozsahu, typicky při posuzování psychiatrického nálezu u obviněných z hlediska možné nepřičetnosti a ve zvláštních řízeních soudních v otázce svéprávnosti fyzických osob. Je s podivem, že Ministerstvo spravedlnosti ČR vydalo zvláštní odborné podmínky pro jmenování znalce pro psychiatrii, nikoliv však už pro soudní lékaře, kde je vztah ke znalecké činnosti mnohem užší.

Kritický rozbor ministerských podmínek pro jmenování v oboru zdravotnictví odvětví soudní lékařství

Nově stanovené odborné podmínky pro jmenování znalců pro obor zdravotnictví, odvětví soudní lékařství (3), oproti mi-

nulému stavu rozšiřují požadavky na žadatele o znalecké oprávnění v tomto odvětví.

Relativně menší překážkou je požadavek na absolvování tzv. znaleckého minima. Z povahy věci se nejedná o vlastní odborné vzdělávání, ale o obecné znalosti potřebné pro vlastní znaleckou činnost (znalost právních předpisů souvisejících se znalectvím, zejména práv a povinností znalců, schopnost podat formálně správný znalecký posudek, ekonomické souvislosti znalecké činnosti, postavení znalců v různých druzích řízení atd.). Subjektem, který pořádá tyto kurzy, je například Masarykova univerzita, která prostřednictvím Ústavu soudního lékařství Lékařské fakulty nabízí kurzy znaleckého minima pro budoucí znalce v oboru zdravotnictví. Cílovou skupinou jsou ovšem budoucí znalci z oboru zdravotnictví pro jiná odvětví, než je soudní lékařství, neboť náplň tohoto kurzu je obsažena přímo ve vzdělávacím programu soudního lékařství. Např. chirurgové nebo internisté ve své atestační přípravě pochopitelně nic podobného nemají.

Požadavek na získání osvědčení k výkonu funkce vedoucího lékaře a primáře (tzv. primářské licence) je pro soudní lékaře rovněž neopodstatněný. Tato podmínka má velký význam u znalců z klinických oborů/odvětví, kde jsou často (někdy i ve většině případů) zpracovávány posudky na správnost postupu („lege artis“) jiného lékaře. Pro získání této tzv. primářské licence je přitom mj. nezbytné absolvovat praxi osmi let po dokončení vysokoškolského studia.

Nejvýznamnějším omezením přístupu ke znaleckému oprávnění v oboru zdravotnictví odvětví soudní lékařství, je však striktní požadavek na desetiletou praxi po ukončení vysokoškolského studia. Jedná se o velmi problematickou podmínku, neboť z provedené dotazníkové studie u krajských soudů v ČR vyplynulo, že v uplynulých deseti letech celých 75 % nově jmenovaných znalců – soudních lékařů požadavek na desetiletou praxi v okamžiku svého jmenování nesplňovalo. Celá polovina nově jmenovaných soudních lékařů měla ve zkoumaném období délku praxe nižší nebo rovnou sedmi rokům (medián), přičemž i aritmetický průměr souboru 8,2 je téměř o dva roky nižší než aktuální ministerský požadavek (z dostupných údajů přitom vyplývá, že aritmetický průměr je ve zkoumaném souboru ovlivněn celkem pěti lékaři s délkou praxe 12-15 let, což lze ovšem vysvětlit specifickými životními situacemi, např. přestupem z jiného oboru, opakovanou rodičovskou dovolenou apod.).

Při striktním požadování desetileté praxe se stává soudní lékařství prakticky nejobtížnějším medicínským oborem, při jehož volbě absolvent lékařské fakulty dobrovolně přijímá fakt výhledu na plné profesionální uplatnění nejdříve po deseti letech od nástupu do zaměstnání. Získání specializované způsobilosti, které u ostatních lékařů znamená výrazné navýšení profesních kompetencí, se u soudních lékařů stává celku nevýznamným milníkem při čekání na požadovanou dobu praxe bez možnosti uplatnění např. v soukromém sektoru, v tuto dobu již běžně dostupným atestovaným klinickým lékařům se stejným časovým odstupem od ukončení studia. Takové výrazné snížení atraktivity medicínského oboru soudního lékařství logicky v dlouhodobějším časovém horizontu povede ke snížení zájmu o obor, a tím též kvality absolventů usilujících o odbornou profilaci v soudním lékařství.

Ministerstvem spravedlnosti požadovaná desetiletá praxe od ukončení vysokoškolského studia navíc není nijak blíže specifikována, naopak délka potřebné odborné praxe pro získání tzv. atestace je přísně specifikována v příslušných vzdělávacích programech, kde je stanoven typ pracoviště, kde je možné tuto praxi získat. Samotné naplnění desetiletého odstupu od ukončení magisterského studia nemusí mít samo o sobě vypovídající hodnotu o kvalitě získaných praktických zkušeností.

ZÁVĚR

Ministerstvem spravedlnosti ČR nyní stanovené odborné podmínky pro jmenování znalců sice přispívají ke kladnému cíli zajištění jednotnosti odborné úrovně nových znalců, vzhledem k heterogenitě a zvláštnostem jednotlivých znaleckých oborů se však nehodí jako nepodkročitelné minimum pro znalecké odvětví soudní lékařství, které je oproti jiným lékařským oborům velice specifické. Zejména délka odborné praxe deseti let neodpovídá realitě nedávné minulosti, kdy z provedené studie vyplývá, že ve sledovaném období let 2004–2013 byla jmenovaná až po uplynutí aktuálně požadované délky odborné praxe pouhá čtvrtina znalců pro soudní lékařství.

Zde se nabízí srovnání s minimálním zákonným věkem potřebným pro výkon funkce soudců, který je 30 let (§ 60 zák. č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, ve znění pozdějších předpisů). Znalec – lékař je přitom schopen dospět ke jmenování při požadavku desetileté praxe reálně nejdříve cca v 35 letech svého života.

Za aktuální situace je tedy více než vhodné, aby správní orgány jmenující znalce, zejména předsedové krajských soudů, při jmenování znalců pro obor zdravotnictví, odvětví soudní lékař-

ství, nepostupovali čistě formálně. V rámci správní diskrece (uvážení) v individuálních případech by se mělo o jmenování nových znalců z odvětví soudního lékařství rozhodovat přímo dle obecných zákonných podmínek. V opačném případě v dlouhodobějším horizontu může dojít až k ohrožení znalecké činnosti v soudním lékařství, zejména pro trestní řízení nepostradatelné.

V rámci úvah „de lege ferenda“ by měly být pro futuro podmínky pro jmenování znalců z oboru zdravotnictví projednány a stanoveny ve spolupráci s odbornými lékařskými společnostmi, v případě soudních lékařů s Českou společností soudního lékařství a soudní toxikologie ČLS JEP tak, aby kritéria pro jmenování pro každý znalecký obor/odvětví odpovídala jeho specifikům. To platí zejména v případě, že v rámci připravované rekodifikace právní úpravy znalecké činnosti bude přijata varianta právního nároku na jmenování znalcem po splnění předem daných podmínek.

Jako praktické a výhodné se pak jeví využití co nejširší inkorporace odborných požadavků na jmenování znalcem pro soudní lékařství do podmínek specializačního vzdělávání, jehož dosažení je samo o sobě logickou a absolutně nezbytnou podmínkou pro jmenování znalcem.

LITERATURA

- Fryšták M., Krejčí Z.** Zákon o znalcích a tlumočnících de lege ferenda. In: **Fryšták M., Krejčí Z.** Postavení znalce v trestním řízení. 3. Brno: Masarykova univerzita; 2010: 51-69.
- Křístek L.** Znalectví. Praha: Wolters Kluwer ČR; 2013: 27-28.
- Odborné podmínky pro jmenování znalců a tlumočníků v oboru zdravotnictví. WWW.JUSTICE.CZ
- > Ministerstvo spravedlnosti > Dohledová činnost > Znalci, tlumočníci a znalecké ústavy > Odborné podmínky pro jmenování znalců a tlumočníků. <http://portal.justice.cz/Justice2/MS/ms.aspx?o=23&j=33&k=5863&d=321691> [cit. 9. 10. 2014]

PLÁN ODBORNÝCH AKCÍ 2015 (2016)

Název	datum a místo	Organizátor
23 rd Congress of the International Academy of Legal Medicine (už len pasívna účasť)	19. - 21.01.2015 Dubai, Spojené arabské emiráty	Lt. Gen. Dhahi Khalfan Tamim Dubai Police http://www.ialmdubai.ae//
Diskusné sústreďenie v súdnom lekárstve	28.01.2015 SLP ÚDZS Bratislava	ÚSL LF SZU Bratislava doc. MUDr. Jozef Šidlo, CSc., MPH
24. Frühjahrstagung der DGRM - Region Nord	08. - 09.05.2015 Köln, Nemecko	IRM Uniklinik Köln prof. Rothschild
5. Trilaterální symposium s mezinárodní účastí	13. - 15.05.2015 Rožnov p. Radhoštěm	ÚSL FN Ostrava MUDr. Igor Dvořáček, Ph.D.
50. májová súdnolekárska konferencia a 7 th International Symposium of Forensic Medicine Osteuropaverein („full texty“ prezentácií do 31.03.2015)	27. - 30.05.2015 Bratislava	SSLS SLS / ÚSL LF UK Bratislava doc. MUDr. Jozef Šidlo, CSc., MPH
24. Frühjahrstagung der DGRM - Region Süd a 45. Treffen der Oberrheinischen Rechtsmediziner	05. - 06.06.2015 Würzburg, Nemecko	IRM Universität Würzburg prof. Bohnert
24 th International Meeting on Forensic Medicine Alpe-Adria-Pannonia	01. - 03.07.2015 Budapest, Maďarsko	National Institute of Forensic Medicine Budapest prof. Eva Keller
V. mezinárodní kongres úrazové chirurgie a soudního lékařství	03. - 04.09. 2015 Mikulov	ÚSL LF MU Brno prof. MUDr. Miroslav Hirt, CSc.
94. Jahrestagung der Deutschen Gesellschaft für Rechtsmedizin (abstrakty prezentácií do 15.04.2015)	15. - 19.09.2015 Leipzig, Nemecko	prof. Jan Dreßler IRM Universität Leipzig http://www.dgrm-kongress.de/
XXIII. Ostravské dny forenzních věd	07. - 09.10.2015 Ostravice	ÚSL FN Ostrava MUDr. Igor Dvořáček, CSc. http://www.odfv.cz
IALM Symposium Venice	November 2016	